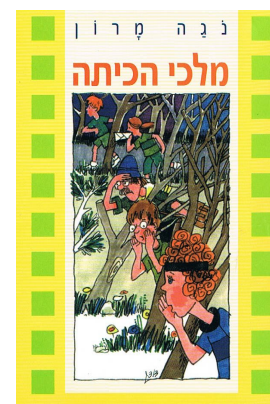

מלכי הכיתה

כתבה נגה מרון

אייר דוד קדם

הוצאת דני ספרים 2011

בספר זה מתוודעים הקוראים לקבוצת תלמידים בכיתה ה' ביישוב לא גדול, אך מתפתח, בשולי העיר הגדולה.

מיקום הסיפור במקום קטן שבו כל האנשים מכירים היטב זה את זה, יוצר אמינות והבנה עמוקה יותר במערכות היחסים החברתיות בכיתה ומחוצה לה.

הספר מחולק ל- 12 פרקים – תמונות, המציגים אירועים שונים מחיי אותה כיתה. גיבורי האירוע הם אותה קבוצת ילדים, והאירוע מציג דילמה ערכית הנוגעת לחיי הפרט והקבוצה.

דרך זו של הצגת הדברים מאפשרת לחשוף צדדים שונים בדמות הגיבורים ובכך מעניקה להם מימד אנושי שלם יותר ומקרבת אותם אל הקוראים.

כל פרק בספר הוא אירוע שלם ועצמאי, כך שמורים יכולים ל"השתמש" בדילמות המוצעות בספר בשיעורי חברה או בסיטואציות דומות מחיי הכיתה. הרבה ילדים ימצאו את עצמם בתוך האירועים המוצגים.

כל האירועים מציעים פתרונות למצב שנוצר, הדיון הכיתתי יכול להתקיים תוך ביקורת על הפתרון או אודות הסיטואציה.

מי מנהיג/ה? דיון טרום קריאה בהנחיית המורה

שאלות תוך הצגת כריכת הספר:

- ◆ על מה לפי דעתכם מספר הספר?
- ◆ מה עושים הילדים המצוירים על כריכת הספר?
- ◆ מה הקשר, לפי דעתכם, בין שם הספר לבין הציור שעל הכריכה? (פעולה, משהו שעושים).
- ◆ האם אתם מסכימים אם נאמר במקום "מלכי הכיתה" מנהיגי הכיתה?
- ◆ לפי דעתכם האם כל אחד יכול להיות מנהיג?

- ◆ אילו תכונות צריך אדם /ילד כדי שיהיה מנהיג? (לרשום על הלוח)
- ◆ האם אדם בעל תכונות שליליות יכול להיות מנהיג? ומה פירוש מנהיגות שלילית?
- ◆ האם התופעה של "מלכי כיתה" מוכרת לכם, ומה המאפיינים של "מלכי הכיתה"? (לרשום על הלוח).
- ◆ השוואה בין תכונות מנהיג חברתי לבין מאפייני "מלך הכיתה". (על פי הכתוב בלוח).

קריאת הפרק האחרון בספר – מלכי הכיתה (עמ' 75 – 79)
 (ניתן לקרוא בקול את הטקסט שכן בפועל הטקסט מכיל 3 עמודים בלבד)
 הפרק עוסק בסוגיה מה פירוש להיות מלך הכיתה.

שאלות בעקבות הקריאה

- ◆ מדוע נשארו תום, מור, מיכל ויונתן בחדר ההתעמלות ולא יצאו עם כל הכיתה לקומזיץ?
- ◆ מי ארגן את הקומזיץ?
- ◆ איך מתייחסים כל אחד מארבעת הילדים לעובדה שנשארו לנקות את החדר?
- ◆ איזו עמדה מציג תום?
- ◆ איזו עמדה מציגה מיכל?
- ◆ מי, לדעתכם, צודק בויכוח הזה?
- ◆ בפרק זה ישנה עמדה ברורה מי הוא מלך הכיתה. מהי?
- ◆ האם אתם מסכימים עם קביעה זו?
- ◆ מה פירוש הדבר שיש בכיתה "מלכי כיתה"?
- ◆ מה דעתכם על תופעת "מלכי הכיתה"? האם אפשר ללמד מישהו להיות מלך כיתה?
- ◆ האם "מלכי כיתה" זו תופעה חיובית או שלילית? דונו בנושא.

פעילויות לאחר הקריאה – לתלמידים

דמויות גיבורי הסיפור

- ◆ מיהו תום – מהן תכונותיו הטובות מהן תכונותיו הפחות טובות? האם הוא יכול להיות מלך הכיתה? אם כן מדוע?
- ◆ מיהי מיכל - מהן תכונותיה הטובות מהן תכונותיה הפחות טובות? האם היא יכולה להיות מלכת הכיתה? אם כן מדוע?
- ◆ תארו את דמותה של עינב.
- ◆ מה דעתכם על מור? הסבירו.

- ◆ מה דעתכם על יונתן? הסבירו.
- ◆ מה דעתכם על שגב? איזה סוג של מנהיג הוא?
- ◆ דוד שונה מקבוצת הילדים המוצגת באוסף הסיפורים של "מלכי הכיתה". במה שונה דוד, ומדוע גם דמותו מופיעה בתוך אותה קבוצה של "מלכי הכיתה"?

האירוע והבעיה המופיעה בו

בכל פרק בספר מוצג אירוע מסוים ובעיה ערכית – חברתית המסתתרת בתוכו. לדוגמה, בחירות בכיתה; מתי אפשר לומר שמישהו הלשין? האם נכון לתת עונש קיבוצי? האם אפשר להחליט לא להזמין חבר למסיבות כיתה?

תארו בקצרה את האירוע ומהי הבעיה.
היעזרו בטבלה:

שם הפרק	האירוע	הבעיה

הכנה לדיון כיתתי (עבודה בקבוצות)

התארגנו בקבוצה ובחרו את אחד הנושאים שמעניינים אתכם. הכינו את הנושא לדיון במליאה.

1. הציגו את האירוע שבספר.
2. מצאו אירוע דומה מחיי הכיתה שהולם את הבעיה והציגו אותו.
3. נסחו מהי הבעיה באופן ברור.
4. הסבירו איזה פתרון מוצע בסיפור.
5. דונו, מה אתם הייתם עושים במצב כזה – בעד ונגד.
6. סיכום.

ביטויים וצירופי לשון

לפניכם מספר צירופי לשון מתוך הספר.

הבחינו בין צירופי לשון הלקוחים מלשון הדיבור לבין צירופי לשון המתאימים ללשון הכתובה. כתבו את פירושיהם או הסבירו למה הכוונה כאשר הם נאמרים. אתם יכולים להיעזר במילון, או לפרש לפי ההקשר.

חברו משפטים ל 5 צירופי לשון המאפיינים את הלשון הכתובה.

- ◆ תמרות אבק (עמ' 5)
- ◆ זה מה שיש (עמ' 6)
- ◆ עזוב שטויות (עמ' 11)
- ◆ נפלו פניו (עמ' 11)
- ◆ מסופרת למשעי (עמ' 12)
- ◆ פניה מעוננים (עמ' 18).
- ◆ הוא גדול הוא גדול הוא גדול... (עמ' 22)
- ◆ ברוך שפטרנו (עמ' 25)
- ◆ אורו עיניה (עמ' 33)
- ◆ ערבות הדדית (עמ' 41)
- ◆ בקור רוח (עמ' 45)
- ◆ לעשות חיים (עמ' 69)

הכינו:

ד"ר רחל עזוז

ד"ר איה מרבך

מחברות סדרת ספרי הלימוד "לשון ועוד"